

In deze Landscoop, september 2024:

- Met een perceel in **Swalmen** hebben we ook in Limburg voet aan de grond
- **Interview** met bestuurslid René Magermans
- Boer Alex van Hootegem over voedsel voor een eerlijke prijs
- Nieuwe vrijwillige talenten gevraagd
- 'Wie zaait zal oogsten' niet op alle percelen vanzelfsprekend
- **Achtergrond**, thema september
- Nieuwtjes van de percelen
- 'Weetjes' uit eigen praktijk
- Nodig Ons uit voor een **presentatie** op jouw werk of club

---

Van de voorzitter

Landbouwtransitie gaat door, ook zonder NPLG

Een klap in het gezicht van provinciebestuurders, boeren, specialisten en het maatschappelijk middenveld: de aankondiging van minister Wiersma dat het Nationaal

Programma Landelijk Gebied (NPLG) stopt. Maandenlang werk aan gebiedsplannen in de prullenbak. Haar alternatief is een gang naar Brussel en later in het jaar een nieuw plan. Ondanks dit zorgelijke besluit gaat de landbouwtransitie die we nastreven onstuitbaar door.

Eerder liepen onze bestuurders al vast in Brussel, omdat mede-lidstaten schoon genoeg hebben van ons zwabberende stikstofbeleid. Dit beleid bracht boeren en burgers op de been, maar bood geen perspectief.

Wiersma laat nu niet alleen de boeren maar de hele bevolking in de kou staan. Ze neemt geen effectieve maatregelen die zorgen voor schonere lucht, schoon drinkwater en een gezonder bodemleven. Allemaal hard nodig voor onze gezondheid én voedselzekerheid. Belangrijke doelen van onze regering, zou je denken.

Het NLPG was niet ideaal. Het zou zeker meer hebben gekost dan de miljarden die voormalig minister Christianne van der Wal hiervoor wist vrij te maken. Maar het berustte wel op samenwerking en bood oplossingen op meerdere problemen, zoals gebrek aan biodiversiteit, schoon drinkwater en woningen voor starters.

Ondanks Wiersma's besluit blijf ik optimistisch. De transitie naar een duurzamer platteland is allang én onstuitbaar aan de gang. Wij horen dat steeds meer gangbare boeren twijfels hebben bij de houdbaarheid van het huidige agrarische model. Zo is er toenemende interesse voor kruidenrijk gras, omdat koeien er gezonder van worden en het minder kost aan krachtvoer. De transitie komt van boeren die anders willen, geholpen door een legioen aan mensen die ook anders willen en hen daarbij echt helpen. Door te investeren, samen plannen te maken én gezamenlijk de handen uit de mouwen te steken in allerlei burgerinitiatieven zoals Land van Ons. Het zou onze regering sieren en iedereen helpen om juist de blik te richten op deze voorbeelden en minder naar Brussel te staren. Niemand wil een nieuw plan. De oplossingen zijn er al. De transitie is overal waarneembaar voor wie wil zien. Onze regering hoeft niet meer te doen dan deze te ondersteunen en de portemonnee te trekken.

Philippe Terheggen

voorzitter bestuur Land van Ons

Van onze coöperatie

Actuele aantallen:

23 percelen

334 ha grond (waarvan 31,5 ha gedeeld eigendom)

11 ha in overdracht

28.498 leden

Nu ook een perceel in Limburg

Na bijna vijf jaar zoeken heeft Land van Ons nu ook voet aan de grond in Limburg. De ledenstemming over de aankoop werd op 25 augustus afgerond. 99,7 % van de **uitgebrachte stemmen** was voor de aankoop van het perceel in Swalmen. We kopen binnenkort dus 11 ha aan in het beekdalenlandschap van de Maasvallei, aan de Beeselseweg in Swalmen bij Roermond. **Lees meer** over de achtergronden en mogelijkheden van dit perceel.

Save the date: Algemene Vergadering 28 november

Zet het alvast in je agenda: donderdagavond 28 november 2024 komen wij weer samen voor de tweede AV (algemene vergadering, zo genoemd sinds de laatste statutenwijziging). Fijn als je erbij bent! Informatie over agenda, locatie en aanmelding volgt spoedig. De vergadering zal tussen 19.00 en 22.00 uur plaatsvinden.

Update Lutkemeerpolder

Land van Ons steunt de plannen van **Voedselpark Amsterdam** in de Lutkemeerpolder. Iris Poels verzorgt rondleidingen in de Lutkemeerpolder. Ze snapt niet waarom op deze vruchtbare grond distributiecentra gepland staan. Inmiddels gloort er hoop dat de gemeenteraad deze bestemming herziet. Iris en Flip Schrameijer (Land van Ons) **vertellen erover** (31 min). Luister ook de **podcast** over grondspeculatie.

Even voorstellen: René Magermans, nieuw bestuurslid Land van Ons

Toen in januari dit jaar zes nieuwe bestuursleden aantraden, zijn we een serie interviews met hen begonnen. Dat met René Magermans is het zesde en laatste en intussen is hij al wat minder nieuw. Hij heeft in dienst van duurzaamheid en rechtvaardigheid van de visvangst, de bosbouw, en een hele reeks tropische producten de hele wereld afgereisd. Via zijn werk in *finance* heeft hij heel wat start-ups en tal van duurzame projecten op weg geholpen in een tijd dat milieuproblematiek door banken en veel overheden nog met wantrouwen werd bekeken. **Lees**

Eén van onze boeren

Alex van Hootegem over

Voedsel voor een eerlijke prijs

Voor je biologische boodschappen betaal je gemiddeld meer dan voor niet-bio producten. Alex van Hootegem van biodynamisch landbouwbedrijf **Meulwaeter** en pachter van ons perceel in **Kruiningen** wil dat veranderen.

‘Een potje gewone bio-erwten kan in de supermarkt wel het dubbele kosten van een niet-bio potje roldonders. Terwijl ik voor mijn biologische erwten niet veel meer - zeker niet twee keer zoveel – krijg dan een andere boer voor zijn niet-biologische erwten’, vertelt Alex.

‘Die hogere prijs ontstaat in de keten en komt vooral door de hogere marge die supermarkten berekenen voor biologisch vanwege de lagere omloop. Terwijl je door die hogere prijs niet alleen de lagere omloop in stand houdt, maar ook het idee dat biologisch altijd duur is. Het blijkt zelfs dat als je de prijs van biologisch verlaagt, de omzet niet evenredig stijgt; de consument ziet "biologisch" en denkt "duur". Dat moeten we doorbreken.

Daarnaast is de bio-keten vaak niet zo efficiënt als de niet-bio-keten. Die laatste is gericht op massaproductie voor de laagste prijs. Ik ken de bio-keten nu 25 jaar, allemaal aardige mensen met oprechte belangstelling voor mijn bedrijf en gewassen. Dat heb ik in de niet-bio-keten heel anders meegemaakt.

Maar misschien kunnen we wel van die supermarkten af, de VOC is ook ooit opgehouden. Samen met Oogst van Ons willen we de regie nemen en de keten van boer tot consument hervormen met een slim logistiek systeem en een campagne voor wat ik noem een ‘woest aantrekkelijk aanbod,’ wat betreft verhaal en prijs. Dan kunnen we groeien en concurreren op grote schaal. Het vergt van consumenten dat ze hun boodschappen plannen. Onze webwinkel **De Grote Verleiding** werd bijna 20 jaar geleden als eerste een succes onder plattelandsbewoners: zij zijn gewend een boodschappenlijstje te maken, omdat ze de supermarkt niet om de hoek hebben.’

Wat kan ik doen?

Doe mee!

Land van Ons groeit snel. We hebben daardoor dringend behoefte aan meer vrijwilligers.

Meestal is het werk online uit te voeren en voor alle rollen geldt dat ze flexibel in te vullen zijn. **Heb je talent en tijd?** Wij kijken uit naar je reactie op onderstaande vacatures:

- Recruiter/HR adviseur vrijwilligers (4 uur /week). **Info**
- Relatiemanager verkooppunten Oogst van Ons (4-6/uur week). **Info**
- Teamleider Oogst van Ons (8 uur /week). **Info**
- Regionale coördinatoren Land van Ons Filmdag (4 uur /week, van sept tot april 2025). **Info**
- Subsidieadviseur (4 uur/week). **Info**
- Interviewer (2 à 3 interviews per jaar). **Info**
- Oud Ade Teamlid PR & Communicatie (4-6 uur/week). **Info**

Laat Ons komen spreken

Land van Ons groeit, maar dat gaat niet vanzelf. We moeten geregeld van ons laten horen via de media en live op locaties in het land.

Dat laatste is de taak van het Team Presentaties. Dit team werft en selecteert bijeenkomsten en evenementen waarop een presentatie/lezing over Land van Ons een waardevolle aanvulling kan zijn.

Wellicht is dat op een bijeenkomst van jouw vereniging, club of buurt. Het team ontvangt graag tips en suggesties over relevante bijeenkomsten in jouw omgeving. Het team beschikt over een tiental getrainde sprekers, verspreid over het land. Daaraan zouden we nog graag enkele sprekers toevoegen, met name uit het westen van Friesland, het noorden van Noord-Holland, Flevoland, Twente, de Achterhoek, het oosten van Noord-Brabant en Limburg. **Lees meer** over het uitnodigen van een spreker of zelf spreker worden.

Plekje vrij op woensdag in jouw kantoor in Utrecht?

Werk jij in een kantoor op korte loopafstand van Utrecht Centraal en is daar op woensdagen een kamer beschikbaar? Daarmee kan je enkele van onze vrijwilligers heel erg blij maken! Het is nuttig en fijn om met enkele mensen in één ruimte aan Land van Ons-projecten te werken. Nu zijn ze aangewezen op drukke cafés of vergadercentra met lastige voorwaarden.

Kun jij Land van Ons ondersteunen met een gratis werk-/overlegkamer dichtbij station Utrecht voor ongeveer vier vrijwilligers op de woensdag? Stuur dan een **bericht** aan Marenthe.

Oogst van Ons

Boekweit-zandkoekjes maken comeback

Onze allereerste koekjes, de boekweit-zandkoekjes, hebben we opnieuw in ons assortiment opgenomen! Net als toen ambachtelijk gebakken door bakkerij Vooges in Aalsmeer, volgens de vertrouwde receptuur met roomboter en 100% boekweitmeel van ons perceel **Bakkeveen**. Land van Ons-deelnemers van het eerste uur kunnen zich dit ouderwets lekkere dooreetkoekje vast nog herinneren, nieuwe deelnemers kunnen nu kennismaken met deze klassieker. **Bestel** de zandkoekjes.

Wie zaait, zal oogsten... toch?

Nou, niet altijd... Het afgelopen teeltseizoen was voor veel van onze boeren niet zo succesvol. Boer Geert in Bakkeveen heeft de gerst ondergewerkt vanwege overmaat aan onkruid. Hetzelfde geldt voor een deel van de boekweit en huttentut van Howard in Millingen. Kees van de Holtesch heeft een lagere opbrengst en ook Mark uit Udenhout heeft

ook maar weinig kunnen oogsten. Hans van perceel Empe worstelt nog met onkruid in de mosterd en hij hoopt met kunstgrepen toch nog iets te kunnen oogsten. Blauwe bessen en cranberries waren er nauwelijks, dus geen oogst voor Joost van Oud Ade en ook geen bessen bij Erwin in Wassenaar. Alex uit Kruiningen hoopt op nog voldoende zonuren om de zonnebloemen te laten afrijpen, zodat er geoogst kan worden.

Daardoor moeten wij onze plannen voor mooie en bijzondere producten van de oogst van onze eigen akkers bijstellen. Houd onze **webshop** en de komende Landscoops in de gaten voor de producten die we wél kunnen maken.

Recept:

Gefermenteerd boekweitbrood

Een heerlijk, glutenvrij brood van hele, gepelde boekweit. Land van Ons-deelnemer Eva: 'Ik heb dit recept op

internet gevonden en vertaald. Onderaan staat mijn eigen experiment met quinoa. Ook heel lekker, beetje zurig. Veel bakplezier en eet smakelijk!' [Bekijk het recept](#)

Achtergrond

Hoe wordt de transitie in de landbouw betaald?

Dat is het thema van september. We hebben er op onze website drie interviews over. [Matthijs Visser](#), bestuurslid Zakelijk Beheer, vertelt over de pachtprijs. Daarmee subsidiëren we als deelnemers de overgang naar biologische en natuurinclusieve landbouw, onder het motto 'als de overheid het niet doet, doen we het zelf'. Hij vertelt over de wijze waarop pachtcontracten tot stand komen, de principes die eronder liggen en de

omstandigheden die het uitdagend maken.

Anne Havelaar interviewde [Ronald van Marlen](#), bio-ondernemer en activist. Hij betoogt dat de biosector opzettelijk klein wordt gehouden door gevestigde belangen, geholpen door de overheid en de supermarkten. De biologische sector, inclusief wijzelf, moet activistischer, dat wil zeggen moediger worden en de macht terugpakken.

Marijke Wempe interviewde [Maaïke Lycklama à Nijeholt](#), lector Finance & Business Innovation aan de Hogeschool van Rotterdam over *true pricing*. Dat is de prijs waarin ook de maatschappelijke kosten van een voedselproduct zijn meegerekend. De lasten van bodemvervuiling, CO₂- en stikstofuitstoot, watervervuiling, bodemerosie en ook de subsidies voor duurzame landbouwmethoden. Voor een consequente true pricing hebben we de medewerking van een krachtige overheid nodig.

Onze percelen

Land van Ons beheert op dit moment 23 percelen. Bekijk het [overzicht op de website](#) voor info over elk perceel.

Van noord naar zuid:

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Utrecht: Houten en Soest

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe, Ede en Elst

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar, Strijen en Noordeloos

Noord-Brabant: Halsteren en Udenhout

Zeeland: Kruiningen en Aagtekerke

Limburg: Swalmen

Perceel in the picture

Oud Ade

Rust en natuur op proeftuin Oud Ade

Tijdens de hoogtijdagen van corona kocht Land van Ons het perceel Oud-Ade. Als lid had ik natuurlijk al eerder aankopen meegemaakt. Dan bekeek ik het perceel op de website en mijmerde er zo'n beetje over. Daar bleef het dan bij. Maar toen er een perceel zo dicht bij mijn huis kwam, ben ik gaan kijken. Oud Ade werd een ankerpunt in mijn omzwervingen: waar andere landbouwgrond in mijn omgeving zwaar bewerkt werd, en elk seizoen er anders uitzag, heerste hier rust. En ik leerde de volheid van de leegte zien. Die volheid ervaren gun ik iedereen. Laten we met de fiets gaan... [lees het vervolg](#) van deze 'literaire recensie' door Anne Michiels.

Nieuws van Onze percelen

Klik op het groene linkje om op de betreffende perceelpagina het actuele bericht of artikel te vinden.

Ede: oogstverslag en evenementen

Wassenaar: Op werkbezoek bij De Biesterhof. En het **interview** met vrijwilligster Sabine Velders over het volgens haar atypische LvO-perceel Wassenaar

Udenhout: Zonnige eerste Open Dag

Noordbeemster: Beestjes en planten geteld

Houten: Wisseling van de wacht, Open Dag, Activiteitenmarkt

Soest: Inloopdag en de weg naar kruidenrijk grasland

Hooghalen, **filmpje** van het dorsen van tarwe, spelt en rogge in juli. Opbrengst ongeveer 6,5 ton in totaal!

Oud Ade: Open Dag op 22 september en veelbelovende uitkomsten slootwateronderzoek (zie ook 'Perceel in the picture' hierboven en 'Krabbenscheer kan oprukkende rivierkreeft aan' hieronder).

Empe: Verslag eerste Open Dag

Wist je dat?

Hieronder drie 'weetjes' uit eigen praktijk of relaterend daaraan:

Hoop voor de sloot

Krabbescheer kan oprukkende rivierkreeft aan

Invasieve Amerikaanse rivierkreeften zetten de sloten op stelten. Ze slopen de waterplanten en graven gangen in de slootkant die daardoor wegzakt. Gevolg: brede, dode moddersloten waar weinig meer wil groeien. En die sloten staan toch al onder druk door het intensieve landgebruik en steeds warmere zomers. Slechts 3% van de sloten in Nederland heeft een waterkwaliteit die aan de normen voldoet.

Op het perceel in Oud Ade wordt mede daarom geëxperimenteerd met krabbescheer, een bedreigde inheemse waterplant die van oudsher helpt om de sloten levendig te houden. Anouk Hooegeven en Rick van Duijn, studenten aan de Universiteit Leiden, onderzochten of zo'n herintroductie kon samengaan met de nieuwe kreeften. Wat bleek? Zowel de biodiversiteit in het water als de chemische samenstelling verbeterden ten opzichte van stukken sloot waar de krabbescheer niet was geplant. Dat is hoopvol, benadrukken de studenten en hun begeleiders aan de universiteit. 'De krabbescheer lijkt een veelbelovende oplossing voor het verbeteren van waterkwaliteit in sloten met invasieve rivierkreeften', stellen ze. [Lees meer](#)

Melkveehouders blij met kruidenrijkgrasland

Een enquête onder de deelnemers aan [1001ha](#) laat zien dat melkveehouders erg tevreden zijn over het kruidenrijk grasland. Als belangrijkste voordelen noemen zij een gezondere bodem die beter bestand is tegen droogte dankzij toename van de biodiversiteit onder en boven de grond, meer insecten op het boerenland en - niet onbelangrijk - een gezondere koe bij dalende kosten. [Lees](#)

Van kantoor naar akker: de opkomst van de nieuwe boer

Op 24 juli zond Nieuwsuur een item uit over de opkomst van regeneratieve landbouw, met de nadruk op de (zelfredzame) bodem. Daarin komen een boerderij van Lenteland en Land van Ons (De Biesterhof) in beeld. In de reportage komt naar voren dat steeds meer (kantoor)mensen overstappen en boer worden. En dat Land van Ons en andere verpachters met een aangepaste pachtprijs de pachter/boer financiële ruimte geven om niet alleen maar 'economische gewassen' maar ook 'ecologisch gewassen' te verbouwen zonder dat hun inkomen onder druk komt te staan. Dat dit een populair onderwerp is blijkt uit de forse stijging van het bezoek aan onze website, ook nog geruime tijd na deze [uitzending](#) (vanaf 20 min). Lees het [artikel](#) 'Van kantoor naar akker: de opkomst van de nieuwe boer'

Agenda

22 sept van 11 tot 15:00 uur **Open Dag Oud Ade**.

26 september perceelteam Noordeloos aanwezig in de Streektent tijdens de **Fokveedag** in Hoornaar.

28 september van 11 tot 15.30 uur **inloopdag** op het bedrijf van pachters van perceel Soest: **het Derde Erf**, Birkstraat 125 in Soest.

28 november van 19 tot 22.00 uur **Algemene Vergadering**.

5 oktober perceelteam Ede bemant een kraam Land van Ons tijdens **Duurzaamheidsmarkt** in Lunteren.

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via **Stichting Voorgrond**, dankzij de *ANBI-status* van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

---

word deelnemer

m2 cadeau geven

zelf m2 land kopen

Land van Ons wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat de grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Bijdragen van:

Philippe Terheggen, Paul Floor, Maarten Frijlink, Eddo Velders, Gonda van London, Anneke Wienema, Rudo Snabilie, Brigid Claassen, Martijn Vellekoop, Joost van Egmond .

Beeldcredits: Kees L'Ami, Anneke van Hootegem, Eva den Besten, Menno Graaf.

Coverfoto: OJ Oosterhoff.

Redactie: Steven Berendsen, Saskia Goedheer, Caroline de Roos, Flip Schrameijer en Herman Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun **motivatie** om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

Deze nieuwsbrief verschijnt rond de 15e van elke maand. Copyright © 2024 Land van Ons.

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

